

NGUỒN GỐC VIỆC THÀNH LẬP Trường Trung Học THOẠI NGỌC HẦU

Người Pháp đã chủ trương chính sách “Ngu dân”, nên giới hạn việc mở thêm các Trường Trung Học cho người dân Việt Nam.

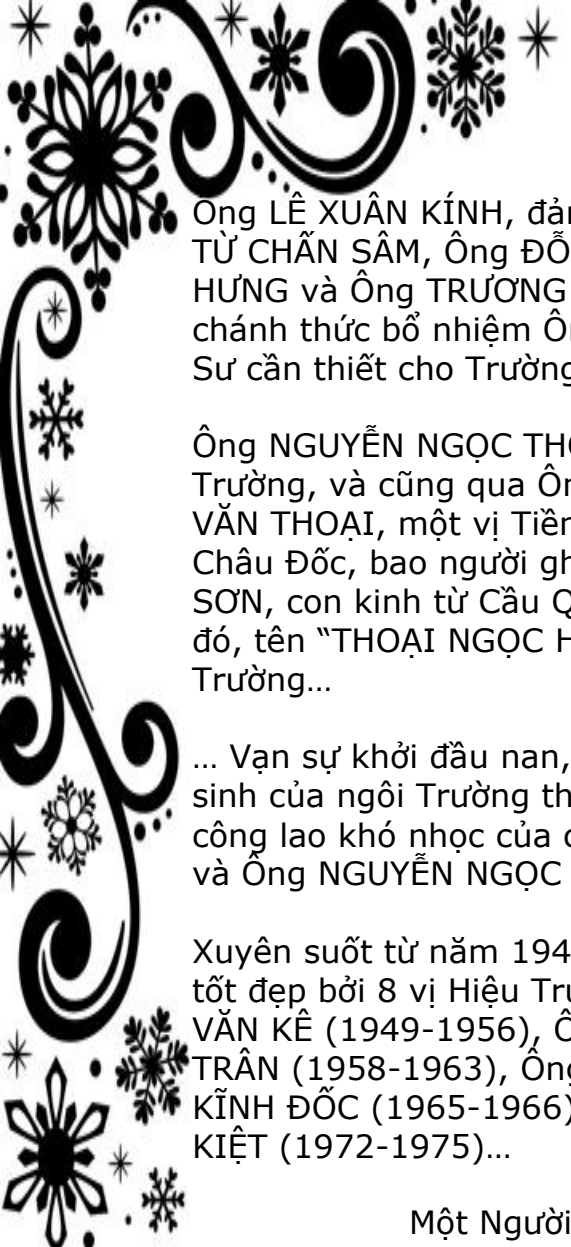
Trước năm 1948, toàn thể miền Nam, ngoài 2 Trường Trung Học dành cho con Pháp (Tây) và con cháu của các người Việt được vô dân Pháp, (Trường Chasseloup Laubat và Trường Marie Curie), chỉ có thêm 4 Trường Trung Học nữa là: College Des Jeunes Filles Indigenes cho Nữ sinh (sau này là Trường GIA LONG), Lycée Pétrus Ký (Sau này là Trường Pétrus TRƯƠNG VĨNH KÝ) tại Sài Gòn, College Le Myre De Villers (Sau là Trường NGUYỄN ĐÌNH CHIỂU), Và College De Cần Thơ (Sau là Trường PHAN THANH GIẢN).

Toàn thể học sinh sau khi học xong bậc Tiểu Học, nếu có đủ điều kiện phải thi tuyển vào 4 Trường kể trên.

Thấy được cái đau khổ này, tha thiết nghĩ tưởng đến học sinh nghèo, ngay cả con giới trung lưu làm sao di chuyển tiếp tục việc học, người đứng đầu lo lắng, gánh vác cho Tỉnh Long Xuyên, từ năm 1946, để mong có được 1 Trường Trung Học là ÔNG TRƯƠNG VĂN ĐỨC, lúc ấy là Trưởng Ty Tiểu Học Tỉnh Long Xuyên (Sau là Ông Giám Đốc Nha Tiểu Học tại Sài Gòn). Qua biết bao lần đề nghị, đạo đạt ý kiến, xúc tiến lập hồ sơ, đề án kiến thiết, đệ trình lên Ông NGUYỄN NGỌC THƠ, bấy giờ là vị Tỉnh Trưởng Tỉnh Long Xuyên (Sau là vị Phó Tổng Thống của Đệ Nhứt Việt Nam Cộng Hòa) để đạo đạt trình tiếp lên Bộ Giáo Dục (thời Tây) tại Sài Gòn.

Sau bao lo âu, mong mỏi, theo dõi, đốc thúc, vào năm 1948, tỉnh Long Xuyên được tin vui cho thiết lập 1 Trường Trung Học. Nhưng không vui trọn vì Bộ chưa thể chuẩn chi một ngân sách, mà Tỉnh lại không có ngân khoản dự trù chi cả. Không thể chấp nhận bế tắc, chậm trễ, Ông TRƯƠNG VĂN ĐỨC tìm mọi phương cách, rồi mạnh dạn đề nghị với Ông NGUYỄN NGỌC THƠ cho phép Người Hoa Kiều tổ chức 1 Hội chợ (Kermesse), có mở sòng “Tài Xiểu”, với yêu cầu họ xây cất 1 dãy nhà để tổ chức, trên nền gạch cũ của Trường Nữ Tiểu Học, và sau khi bế mạc Hội chợ, sẽ giao lại để lập Trường Trung Học (Việc chăm sóc cho người Hoa Kiều tổ chức Hội Chợ do Ông Kỹ Sư Ánh, Trưởng Ty Công Chánh Long Xuyên, An Giang lúc bấy giờ, phụ trách và điều khiển).

Thế là ngôi Trường “College De Long Xuyên” được thành lập vào năm 1948, gồm 3 gian nhà “lá”, gian giữa là Văn Phòng, 2 gian bên là 2 lớp học Năm Thứ Nhứt A và B. Ban Giảng Huấn bắt đầu ngay vào niên học 1948, gồm có

Ông LÊ XUÂN KÍNH, đảm nhiệm chức Hiệu Trưởng, và các Thầy gồm: Ông TỪ CHẤN SÂM, Ông ĐỖ VĂN HÁCH, Ông PHAN VĂN TÀI, Ông NGUYỄN THÁI HƯNG và Ông TRƯƠNG VĂN ĐỨC. Qua năm sau, 1949, Bộ Giáo Dục mới chánh thức bổ nhiệm Ông ĐẶNG VĂN KẾ làm Hiệu Trưởng, với một số Giáo Sư cần thiết cho Trường và được cấp ngân khoản điều hành từ đấy.

Ông NGUYỄN NGỌC THƠ có gợi ý nên tìm 1 danh xưng chánh thức cho Trường, và cũng qua Ông TRƯƠNG VĂN ĐỨC đề nghị lấy tên Ngài NGUYỄN VĂN THOẠI, một vị Tiên Nhơn có công mở mang toàn vùng Long Xuyên, Châu Đốc, bao người ghi tạc công ơn của Ngài đã đặt tên Núi Sập là THOẠI SƠN, con kinh từ Cầu Quay cho đến Ba Thê được gọi là kinh THOẠI HÀ, ... Do đó, tên "THOẠI NGỌC HẦU" được mọi người đồng ý chính thức chọn cho Trường...

... Vạn sự khởi đầu nan, ... toàn thể các bậc phụ huynh học sinh và các học sinh của ngôi Trường thân yêu này, không sao quên được sự lưu tâm, bao công lao khó nhọc của cả hai vị khởi công tạo lập là Ông TRƯƠNG VĂN ĐỨC và Ông NGUYỄN NGỌC THƠ.

Xuyên suốt từ năm 1948 tới giữa năm 1975, Trường được tiếp nối điều khiển tốt đẹp bởi 8 vị Hiệu Trưởng: Ông LÊ XUÂN KÍNH (1948-1949), Ông ĐẶNG VĂN KẾ (1949-1956), Ông TỪ CHẤN SÂM (1956-1958), Ông HỒ VĂN KỶ TRẦN (1958-1963), Ông TRỊNH VĂN MƯỜI HAI (1963-1965), Ông NGUYỄN KÍNH ĐỐC (1965-1966), Ông VÕ VĨNH KHIÊM (1966-1972), Ông LÊ TẤN KIẾT (1972-1975)...

Một Người Bạn của Hội Ái Hữu An-Giang Bắc CALI.
Monday, November 26, 2007.

T.N.D

